

FORUM

**KIRJASTOISTA
KANSANVALLAN
FOORUMEITA**

FORUM

FORUM

**BIBLIOTEKENTILL
FOLKVÄLDETS
FORUM**

FORUM

Pilottikirjastojen kokeilukonseptit

Turku

Vallan kahvaan – Vaikuttamisen keinot ja kanavat

Tiivistelmä

Hankkeessa kokeillaan erilaisia tapoja edistää kansalaisvaikuttamista. Tarkoituksena on innostaa alueen asukkaita monipuoliseen poliittiseen toimintaan sekä tarjota välineitä ymmärtämiseen, perehtymiseen, keskusteluun ja vaikuttamiseen. Hanke koostuu kolmesta eri osa-alueesta:

- 1. Kansalaisvaikuttamisen työpajat ja keskustelutilaisuus**
- 2. Jalkautumiskokeilut**
- 3. Poliittinen kirjahaaste**

Mitä kokeillaan:

Taiteen menetelmiä hyödyntävät työpajat, keskustelutilaisuudet, kuratoitujen ja matalan kynnyksen sisältöjen tarjoaminen kohderyhmille

Kenelle:

Poliittisen toiminnan etäiseksi kokevat, marginaaliin jääneet ryhmät, vaikuttamisesta kiinnostuneet

Milloin:

12/2020–06/2021

Kenen kanssa:

Turun ammatti-instituutti, järjestöt, poliitikot, kansalaisvaikuttajat

Mitä arvoa luo

1. Kasvattaa asukkaiden kansalaistaitoja ja tekee politiikkaa saavutettavammaksi
2. Asukkaiden kyvykkyys ymmärtää politiikkaa laajenee ja kiinnostus vaikuttamiseen eri tasoilla vahvistuu
3. Asukkailla ja poliittisilla toimijoilla on selkeämpi mielikuva kirjastosta yhteiskunnallisena foorumina, jonka kanssa voi tehdä yhteistyötä

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on madaltaa kynnystä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä lisätä alueen asukkaiden ymmärrystä poliittisista prosesseista, areenoista ja toimintatavoista. Samalla tarkoituksena on innostaa ja tarjota välineitä monipuoliseen poliittiseen toimintaan.

Hanke luo myös mielikuvaa kirjastosta aktiivisena yhteiskunnallisena foorumina sekä demokratiaa ja tasa-arvoa tukevana instituutiona.

Mittarit

- Työpajojen määrä
- Keskustelutilaisuuteen ja poliittisen kirjahaasteeseen sitoutuneiden toimijoiden määrä ja status
- Pansio-Jyrkkälän suuralueella totutettujen tapahtumien määrä
- Osallistujamäärät
- Osallistujien aktiivisuuden arviointi
- Kirjallinen ja suullinen palaute (osallistujien tyytyväisyys)
- Yksittäisten tapahtumien loppukyselyt
- Pohdinta vaikuttavuudesta
- Viestintäkanavien välityksellä saatu näkyvyys
- Näkyvyys muissa medioissa
- Sosiaalisen median mittarit (kommentit tykkäykset jne.)

Aikataulu

1

11-12/2020

Työpajojen, keskustelutilaisuuden, jalkautumiskokeilujen ja kirjahaasteen valmistelu, viestintäsuunnitelman laatiminen

2

1-5/2021

Kansalaisvaikuttamisen työpajat

3

1-6/2021

Jalkautumiskokeilut

4

1-4/2021

Poliittinen kirjahaaste

5

2/2021

Kansalaisvaikuttamisen keskustelutilaisuus

6

6/2021

Arviointi, kokemusten analysointi, raportointi ja jatkon suunnittelu

Oulu

Tiivistelmä

Kokeiluissa etsitään toimivia kohtaamisen muotoja ja konseptoidaan saatujen kokemusten pohjalta toimintamalleja, joilla kirjastoista voidaan kehittää kansanvallan foorumeita.

- 1. Kansanvallan kahvit**
- 2. Verkkokeskustelu Globaalista lokaaliin**
- 3. Nyt saa sanoa -tilaisuus**

Mitä kokeillaan:

Kenelle:

poliittisesti aktiiviset ja ei-aktiiviset kirjastokävijät, nuoret poliitikot ja ehdokkaat

Milloin:

11/2020–6/2021

Kenen kanssa:

Yhteistyökirjastot, Oulun yhteisötoiminta ja kuntalaisvaikuttaminen, Nuorten politiikkakoulu, ONE, Pohjois-Pohjanmaan liitto

Mitä arvoa luo

Kirjasto edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastoista saadaan yhteiskunnallisesti turvallinen keskusteluympäristö.

Tavoitteet

Kansanvallan kahvit

- Kuntalaisvaikuttamisen tapahtumat lisääntyvät kirjastossa 40%.
- Yhteistyö kirjaston, kuntapäättäjien, ONE:n ja nuorten politiikkakoulun kanssa tiivistyy.
- Nuorten ja kaupunkilaisten kokemus omista vaikuttamismahdollisuuksista lisääntyy 30%.

Verkkokeskustelu Globaalista lokaaliin

- Mahdollistaa keskustelun ja vuorovaikutuksen EU-päättäjien ja kansalaisten kesken.
- Houkuttelee osallistumaan kansalaisia, joilla ei ole aikaa osallistua fyysisiin tilaisuuksiin.
- Tietoisuus EU:n päätöksenteosta ja poliittisista linjauksista kasvaa ja ymmärrys siitä mitä asiat tarkoittavat Oululle ja oululaisille vahvistuu.

Nyt saa sanoa -tilaisuus

Nuorille ehdokkaille tilaisuus tuoda esille omia ajatuksiaan -> oma foorumi nuorille vaikuttajille
houkuttelee paikalle politiikasta kiinnostuneita nuoria.

Mittarit

Osallistujamäärät, palautekanavat osallistujille; tyytyväisyyskyselyt, kehittämiskyselyt, konseptien toimivuus ja onnistuminen.

Arviointi omista taidoista ennen ja jälkeen, suositteleeko osallistujat tilaisuuteen osallistumista eteenpäin muille.

Aikataulu

1

11/2020

Hanketyöntekijän perehdytys, hankkeen aikataulutus, viestintäsuunnitelman laatiminen (Yle-yhteistyö, isommat mediatiedotteet)

2

11/2020

Yhteistyökumppaniverkoston rakentaminen ja yhdessä suunnittelu

3

12/2020

Verkkokeskustelu Globaalista lokaaliin 2-3 tilaisuutta

4

1-2/2021

Kansanvallan kahvit 2-4 tilaisuutta

5

3-4/2021

Nyt saa sanoa -tapahtumat korkeintaan 6-8 tilaisuutta

6

5-6/2021

Arviointi, palautteiden käsittely, konseptikokeilujen tulokset, jatkon suunnittelu

Tulokset ja vaikuttavuus

- Konseptimallit ovat suoraan kopioitavissa hankkeen jälkeen kaikkiin Suomen kuntien käyttöön. Hankkeen tavoitteena on toimivat, aktiiviset, keskustelevat ja osallistavat tilaisuudet, missä vaihdetaan ajatuksia ja teemoja. Konseptimallit luovat uudenlaista poliittista keskustelukulttuuria huomioiden monet eri ikäluokat.
- Nuorten ääni kuullaan ja nuoret tuntevat, että saavat osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun. Hankkeen tehtävä on myös tutkia toiminnan jatkorahoitusta yhteistyössä Sitran kanssa. Hankkeen aikana muodostettu yhteistyöverkosto on aktiivinen ja yhdessä tekevä, kuunteleva ja tulevaisuuteen suuntaava yhteistyöorganisaatio.
- Hankkeen tavoitteena on luoda uusia alustoja yhteiskunnallisen keskustelun käymiseen ja lisätä vuorovaikutusta kuntalaisten ja päättäjien kesken. Kirjasto ottaa uuden roolin keskeisenä vuorovaikutuksen alustana ja keskustelukanavana Suomen poliittisessa ympäristössä.

Mäntyharju - Pieksämäki

Eteläsavolaisista kirjastoista kansanvallan foorumeita

Tiivistelmä

- Etäyhteyksiin ja sosiaaliseen mediaan perustuva, pienten kuntien kirjastoihin sopiva konsepti nuorten ja poliitikkojen väliseen kohtaamiseen.
- Nuoret oppivat poliittisesta vaikuttamisesta aitojen tilanteiden kautta
- Kokeilun aikana kehitetään skaalattavaa konseptia, jota voidaan levittää ja jalkauttaa kansallisesti.

Mitä kokeillaan:

Nuorten ja poliitikkojen etäyhteyскоhtaamisia

Kenelle:

Eteläsavolaiset nuoret

Milloin:

10/2020–6/2021

Kenen kanssa:

Yhteistyöverkosto, jossa mukana mm. Lumme-kirjasto, Nuorisovaltuustojen liitto, Osallisuuskeskus, Lukiolaisten liitto, Smartblock oy, Savon AKE

Mitä arvoa luo

1. Nuorten kiinnostus herää poliittiseen vaikuttamiseen.
2. Nuoret oppivat monikanavaista vaikuttamista.
3. Tuloksena saadaan skaalattava konsepti kirjastojen koulu- ja nuorisoyhteistyöhön, mikä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja lisää demokratiaa.

Tavoitteet

- Nuoret oppivat asioihin vaikuttamista
- Nuorten ja poliitikkojen kohtaaminen mahdollistuu ja lisääntyy
- Kokeilu skaalautuu ainakin kahteen muuhun kirjastoon

Mittarit

- Osallistuneiden nuorten määrä
- Kokeilukohtaamisten määrä
- Nuorten keskeiset kokemukset
- Poliitikkojen keskeiset kokemukset
- Yhteistyökumppaneiden määrä
- Tulosten levittämiseen osallistuneiden kirjastojen määrä

Aikataulu

- 1** *10-12/2020*
Asiantuntijoiden valmentaminen
- 2** *10-12/2020*
Kumppanuuksien ja toimintaverkon rakentaminen
- 3** *1/2021-02/2021*
Nuorten valmentaminen
- 4** *1-5/2021*
Toimintamallin kokeileminen
- 5** *1/2021-6/2021*
Tulosten levittäminen
- 6** *5-6/2021*
Kokemusten ja tulosten raportointi

Tulokset ja vaikuttavuus

- Nuorten kiinnostus herää poliittiseen vaikuttamiseen. Pysyvä yhteistoimintamalli kirjastojen koulu- ja nuorisoyhteistyöhön. Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen vuoropuhelu lisääntyy. Nuorten medialukutaito paranee.
- Pienet kirjastot saavat käyttöönsä konseptin, jota hyödyntämällä voidaan lisätä poliitikkojen ja kuntalaisten kohtaamisia ja kasvattaa kirjastojen roolia osallisuuden, aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden lisäämisessä.
- Kirjastot kiinnostuvat oman tehtävänsä ja roolinsa kautta uuden teknologian hyödyntämisestä demokratian lisäämisessä. Uusi tapa hyödyntää olemassa olevia kirjastojen, lukioiden ja työpajojen yhteistyöverkostoja.

Inari

Tiivistelmä

Kokeilemme erilaisia tapoja osallistaa kuntalaisia mukaan yhteisten asioiden äärelle ja kutsumme kuntalaisia rakentamaan ratkaisuja oman arkensa helpottamiseksi.

Hankkeessa kokeillaan:

- 1. Tutustu ja vaikuta! –piste**
- 2. Osallistavan demokratian kokeiluja** osana osallistuvaa budjetointia, kuntavaaleja ja Ivalon keskustan kehittämistä

Mitä kokeillaan:

Fyysisiä ja digitaalisia osallistumispisteitä paikallispoliittisen päätöksenteon tueksi.

Kenelle:

”Hiljainen enemmistö”, osattomaksi itsensä kokevat kuntalaiset

Milloin: 11/2020 – 06/2021

Kenen kanssa:

Ainola, Inarin viestintäpaja, Ivalon yrittäjät, inarilaiset yhdistykset

Mitä arvoa luo

1. Syvempi osallisuuden kokemus
2. Uudenlaiset osallisuuden mahdollisuudet
3. Kuntalais- ja asiakaslähtöistä palvelujen suunnittelua yhteiskehittämisen avulla
4. Parantunut tietoisuus kirjaston demokratiatyöstä

Tavoitteet

- Osallistavan demokratian polulla yhä useampi kuntalainen voi osallistua itselleen tärkeiden arjen teemoihin tai haasteisiin liittyviin kokeiluihin ja sitä kautta yhteisölliseen ongelmanratkaisuun.
- Ajatus kirjastosta kansalaistoiminnan ja vaikuttamisen apuvälineenä ja aloituspisteenä vahvistuu

Mittarit

- Tutustu ja vaikuta! -piste on toiminnassa.
  - o *Asiakaspalautteen määrä ja sisältö.*
  - o *Vierailijoiden määrä*
- Ivalon keskustan kehittäminen
  - o *Tapahtumiin osallistuneiden kohderyhmien määrä.*
- Osallistavaan budjetointiin ehdotettujen kohteiden määrä ja äänestykseen osallistujien määrä verrattuna edelliseen vuoteen.
- Kuntavaaliaktiivointitilaisuuksien ensikertalaisten määrä
- Kokeiluiden näkyminen mediassa ja palaute.

Aikataulu

- 1**
10/2020
Hanketyöntekijän rekrytointi
- 2**
11/2020
Tutustu ja vaikuta! –pisteen kokeilujen suunnittelu ja toteutus (05/2020 asti). Hankkeen toteutussuunnitelma ja sisällöt
- 3**
1-2/2021
Osallistavan budjetoinnin kokeilut
- 4**
2-4/2021
Kunnallisvaaliaktivointi ja siihen liittyvät tilaisuudet
- 5**
5/2021
Loppuarviointi ja osallistavan demokratian kunnallisten työskentelytapojen suunnitteleminen
- 6**
06/2021
Raportointi

Tulokset ja vaikuttavuus

- Muokkaamme kirjastosta kuntalaiselle työvälineen poliittiseen osallistumiseen. Osallistu ja Vaikuta! -piste tuo kuntaa koskevat päätökset lähemmäs asukkaita ymmärrettävämmässä muodossa. Piste mahdollistaa myös tulevien demokratia- ja kansanvaltahankkeiden esittelyn kuntalaisille lähestyttävämmässä muodossa.
- Tutustu ja Vaikuta! -pisteestä saadut kokemukset auttavat suunnittelemaan Kirjaston demokratiatyötä tilallisesti ja antavat näkökulmia onnistuneesta tiedonjaon muodoista.

Imatra

Kuntavaaliareena

Tiivistelmä

Tarkoitus on saada kaupungin ikäihmisten ajatukset kuuluviin päätöksentekijöiden suuntaan ja synnyttää vuoropuhelua.

Hyödynnämme oppeja Imatra Areenasta, jossa kerättiin kuntalaisilta kysymyksiä esitettäväksi päättäjille ja viranhaltijoille.

Kokeilussa uutta on tilaisuuksien siirtäminen kirjasto- ja kulttuuritilaan sekä verkkoon aiempaa vuorovaikutteisemmin.

Mitä kokeillaan:

Ikäihmisille fasilitoituja poliittisia kyselytilaisuuksia fyysisessä ja digitaalisessa ympäristössä.

Kenelle:

Yli 65-vuotiaat imatralaiset

Milloin:

Helmi–maaliskuussa 2021

Kenen kanssa:

Seniorijärjestöt, palvelutalot,
Imatran kaupunki

Mitä arvoa luo

1. Vahvistaa kuntalaisten tunnetta yhteiskuntaan kuulumisesta ja vaikuttamisesta.
2. Kirjasto aktiivisena tekijänä kuntalaisten osallistumisessa.

Tavoitteet

- Lisätään vuorovaikutusta erityisesti vanhempien kuntalaisten ja päättäjien välillä. Herätetään kiinnostusta kuntavaaleihin 2021.
- Luodaan yhteyksiä vanhusten parissa toimiviin tahoihin ja tuodaan ikäihmisten näkemyksiä mukaan keskusteluun.
- Tarjotaan ikäihmisille digitukea ja parannetaan heidän valmiuksia osallistua etänä.

Mittarit

- Ennen tilaisuuksia sekä niiden aikana esitettyjen kysymysten määrä
- Striimien/tallenteiden katsomiskerrat
- Osallistujapalaute

Aikataulu

- 1**
11–12 /2020
Yhteydenotot yhteistyötahoihin
- 2**
12/2020–01/2021
Tilaisuuksien aihepiirien ja kysymysten keruu
- 3**
02–03/2021
Tilaisuuksien järjestäminen, palautteen kerääminen
- 4**
04–06/2021
Koonti, palautteen käsittely, raportointi

Tulokset ja vaikuttavuus

- Päättäjät ja kuntalaiset kohtaavat matalalla kynnyksellä
➔ tahot alkavat ymmärtää toisiaan paremmin
- Osoitetaan kirjaston henkilöstöosaamista ja mahdollisuutta hyödyntää kirjastotilaa kohtaamispaikkana
➔ kirjaston asema demokratian alustana vahvistuu
- Luodaan ja kehitetään mallia vakiintuvalle keskusteluareenalle
➔ esimerkiksi äänestysaktiivisuus ja kiinnostus politiikkaan paranevat

Jakobstad - Pietarsaari

HOPPSAN, jag är en påverkare – OHO, olen vaikuttaja.

Sammanfattning

Som bas för projektet på biblioteket fungerar **Medborgarplatsen – Kansalaisareena** som är både en fysisk arena och en dito virtuell. Projektets tyngdpunktsområden, genom vilka vi försöker förverkliga de teman och målsättningar som satts upp för projektet är:

1. Att få den vanliga lilla människan att förstå att hen faktiskt kan påverka både i stora och små frågor. Speciell målgrupp: unga vuxna.
2. Att föra politiken och beslutsfattandet närmare kommuninvånarna.
3. Att göra EU-frågor kända i vardagen.

Projektet i Jakobstad görs **både på svenska och på finska**. Tvåspråkigheten är en viktig sak för att nå målgruppen.

Vad vi försöker:

Möjligheten till ökad påverkan och delaktighet i samhällsbygget från gräsrotsnivå. Som verktyg: videohälsningar, diskussioner, låna en politiker - jippon, sprida fakta om politik och demokrati, invånarinitiativ och andra kanaler för påverkan.

Till vem:

Unga vuxna med eller utan intresse för politik och demokrati och EU-frågor. Bibliotekets användare, alla kommuninvånare.

När:

11/2020 – 6/2021

Med vem:

Ett flertal enheter inom bildningssektorn, skolor och utbildningsinstitutioner i staden, stadskansliet, fritidssektorn.

För EU-informationen flera kontaktnät.

Vilket värde skapas?

1. Projektet ger såväl invånarna som de politiska aktörerna och stadens ledning en klarare insikt om att biblioteket kan fungera som ett forum för en öppen behandling av viktiga samhällsliga frågor.
2. Medborgarplatsen på biblioteket blir ett begrepp och biblioteket ses om en lämplig samarbetspart även i fortsättningen.
3. De ungas intresse för att påverka via politiken ökar och unga vuxna lär sig att påverka genom många olika kanaler.
4. EU-frågor kommer in i vårt medvetande på ett nytt sätt.
5. Vi lär oss tillsammans att diskutera även svåra frågor på ett konstruktivt sätt.

Målsättningar

Projektets målsättning är att få med stadens invånare i en öppen diskussion om samhällsliga frågor för att man mera aktivt ska kunna ta del i samhällsbygget, och det med inriktning på i synnerhet unga vuxna. De demokratiska arenornas betydelse och politikens sätt att fungera synliggörs. Man förstår då bättre hur man kan påverka såväl lokalt som regionalt och vad som gäller på riksnivå. Inte heller EU:s politik känns då främmande. Verktyg och kanaler tillhandahålls för att ta reda på saker.

Mätare

1. Besöksstatistik Medborgarplatsen, projektets www och i andra nätkanaler
2. Antal följare, reaktioner, delningar
3. Antal deltagare vid temadiskussion och evenemang
4. Antal streamade händelser
5. Antal inlägg via medborgarplatsen
6. Antal artiklar m.m. i pressen och inslag i radio och TV
7. Antal lokala inlägg i otakantaa m.fl.
8. Deltagarresponsens mängd
9. Feedback via responsberättelser
10. Hur bibliotekets nyckeltal påverkas

Tidsschema

1

10/2020

Kontaktnät byggs upp. Bibliotekets gröna profil noteras. Det finns en stark vilja att satsa på EU-informationen.

2

11/2020

Medborgarplatsen på biblioteket byggs upp. Även virtuellt.

3

11/2020-02/2021

Pressinfo. PR-jippon. Temadiskussioner (fysika/virtuella). Politikerkaffe. Input till projektet, videohälsningar, svar,output.

4

1-5/2021

Temadiskussioner (3 – 5 st). Info om och kring kommunalvalet.

5

11/2020-6/2021

Platsen för EU-informationen byggs upp. EU- informationens innehåll byggs upp. 1 – 2 besök av europaparlamentariker.

6

5-6/2021

Utvärdering, resultat av försöken, planer för fortsättningen.

Resultat och påverkan

Med hjälp av detta projekt främjar biblioteket aktivt medborgarskap, demokrati och yttrandefrihet. Aktuell information kring EU-frågor som rör regionen får vi genom kontakter med EU-kunniga aktörer i Jakobstadsregionen och Österbotten. Även Europeiska kommissionens representation i Finland och Europa Parlamentets informationskontor i Finland bistår oss. Vi inleder vårt pilotprojekt i Jakobstad med att diskutera frågor kring hållbar utveckling och klimatsmarta val. Vi återknyter till detta i slutet av projektiden, för vår exportinriktade region är beroende av EU-politiken. Genom långsiktiga miljöåtgärder kan nya näringar uppstå lokalt. Cirkeln slutes. Nästan allt handlar om EU och demokrati. Genom projektet kan flera unga vuxna se sig som påverkare.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

